

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 251/2023 Z. z. o kvalite palív

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/148>

Materiál v pripomienkovom konaní do 25.04.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Ministerstvo životného prostredia SR predkladá materiál do medzirezortného pripomienkového konania na základe Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 195/2024 z 3. apríla 2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh vyhlášky predstavuje v rámci transpozície smernice (EÚ) 2023/2413 čiastočnú transpozíciu zmien a doplnení smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES, pričom návrhom vyhlášky sa preberajú nové požiadavky týkajúce sa kvality palív. Ide predovšetkým o stanovenie vyššieho podielu biologických komponentov v motorovej nafti, konkrétne metylesterov mastných kyselín (FAME). Maximálny podiel metylesterov mastných kyselín (FAME) v motorovej nafti sa zvyšuje z pôvodných 7 % objemu na 10 % objemu. Zároveň sa zrušuje možnosť uvádzať na trh motorovú naftu s vyšším obsahom metylesterov mastných kyselín (FAME) ako je 10 % objemu. Z dôvodu veľkého podielu motorových vozidiel, ktoré nie sú kompatibilné s motorovou naftou s obsahom metylesterov mastných kyselín (FAME) až do 10 % objemu (B10), návrh vyhlášky zároveň zavádza tzv. „ochranný stupeň“, ktorý zabezpečí dostupnosť motorovej nafty s obsahom metylesterov mastných kyselín (FAME) až do 7 % objemu (B7).

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 21.05.2025

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh vyhlášky predstavuje v rámci transpozície smernice (EÚ) 2023/2413 čiastočnú transpozíciu zmien a doplnení smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES, pričom návrhom vyhlášky sa preberajú nové požiadavky týkajúce sa kvality palív. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Za novelizačný bod 9 navrhujeme vložiť nový novelizačný bod 10 v znení: „§ 5 sa dopĺňa odsekom 14, ktorý znie: „Motorová nafta uvádzaná na trh na určitom vymedzenom území môže spĺňať odlišné požiadavky, ako sú uvedené v prílohe č. 2, v prípade ak Európska Komisia rozhodne o takejto výnimke a táto motorová nafta spĺňa prísnejšie kritériá viažuce sa k produkcii emisií skleníkových plynov.““

Odôvodnenie:

Navrhované doplnenie paragrafu 5 reflektuje ustanovenia článku 6 Smernice 98/70/ES, ktorá umožňuje členským štátom požiadať Európsku komisiu o výnimku zo štandardných požiadaviek na kvalitu palív uvedených v prílohe č. 2, pokiaľ sa preukáže, že dotknuté palivo spĺňa prísnejšie environmentálne kritériá, najmä z hľadiska znižovania emisií skleníkových plynov.

Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť pružnosť pri transpozícii európskej legislatívy a umožniť použitie alternatívnych palív s priaznivejším vplyvom na životné prostredie na vybraných územiach, kde je to opodstatnené z hľadiska dostupnosti infraštruktúry, klimatických podmienok alebo špecifických environmentálnych cieľov.

Navrhované doplnenie zároveň nezakladá automatickú výnimku, ale podmieňuje jej uplatnenie rozhodnutím Európskej komisie. Tým sa zabezpečuje súlad s primárnym cieľom smernice – ochrana kvality ovzdušia a zdravia obyvateľstva – pričom sa zároveň vytvára priestor pre efektívne znižovanie uhlíkovej stopy v doprave.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačným bodom 18 a 19

Nesúhlasíme s vypustením palív B20 a B30 z prílohy č. 8 a prílohy č. 9.

Odôvodnenie:

Zrušenie možnosti uvádzať na trh palivá B20 a B30 považujeme za absurdné a v rozpore s navyšujúcimi sa dekarbonizačným cieľom a žiadame, aby MŽP SR prehodnotilo svoj formalistický výklad Smernice o kvalite palív (FQD) a upustilo od priameho a plošného zákazu predaja B20 a B30.

Pripravovaná novela vyhlášky je transpozíciou revízie FQD, ktorá bola novelizovaná revíziou Smernice o podpore obnoviteľných zdrojov (RED), ktorá stanovila veľmi ambiciózne dekarbonizačné ciele v sektore dopravy. Vzhľadom na výšku cieľa je obmedzovanie jednej z možností na dosiahnutie cieľov prostredníctvom paliva B20 a B30 kontraproduktívne a zásadným spôsobom narušá princíp technologickej neutrality a zamedzuje ďalšiemu znižovaniu emisií GHG v doprave.

Navrhovaná úprava, ktorá odstraňuje možnosť uvádzania palív s vyšším obsahom metylesterov mastných kyselín (FAME) má podľa FQD sledovať ochranu spotrebiteľa pri predaji palív avšak nie zakázať používanie B30 v uzavretých flotilách vozidiel, ktoré sú na to prispôbené od výrobcu. Je teda zjavné, že tento zámer nemá za cieľ znemožniť využívanie palív B20 a B30 v uzavretých privátnych flotilách vozidiel, ktoré sú výrobcami konštrukčne prispôbené na ich použitie. V danej súvislosti je nevyhnutné uviesť, že právne normy treba interpretovať aj s ohľadom na ich účel (teleologicky) a nie len formalisticky, a nakoľko de facto zákaz uvádzania paliva B20 a B30 na trh nie je v FQD explicitne uvedený, máme za to, že návrh vyhlášky v danom kontexte porušuje najmä okrem princípu technologickej neutrality aj princíp proporcionality, keďže sledovaný účel možno dosiahnuť menej invazívnymi opatreniami.

Palivo B20 a B30 sa neuvádza do širokého predaja na verejných čerpacích, nie je tankované do bežných vozidiel a nie je určené širokej verejnosti. Palivo B20 a B30 spĺňa technickú normu EN 16709 a je vyslovene určené na tankovanie len vo vozidlách prispôbených a vyrobených za účelom tankovania tohto paliva.

3. Zásadná pripomienka k K čl. II

Znenie čl. II navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2026.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme posunúť účinnosť vyhlášky na 1. 1. 2026 z dôvodu potreby zabezpečenia dostatočného časového priestoru na jeho implementáciu v praxi. Nová právna úprava si vyžaduje úpravu technologických procesov, prispôbenie infraštruktúry a vykonanie nevyhnutných administratívnych a logistických opatrení. Bez primeranej vacatio legis hrozí, že dotknuté subjekty nebudú schopné včas splniť nové povinnosti.

Za novelizačný bod 9 navrhujeme vložiť nový novelizačný bod 10 v znení: „§ 5 sa dopĺňa odsekom 14, ktorý znie: „Motorová nafta uvádzaná na trh na určitom vymedzenom území môže spĺňať odlišné požiadavky, ako sú uvedené v prílohe č. 2, v prípade ak Európska Komisia rozhodne o takejto výnimke a táto motorová nafta spĺňa prísnejšie kritériá viažuce sa k produkcii emisií skleníkových plynov.““ Navrhované doplnenie paragrafu 5 reflektuje ustanovenia článku 6 Smernice 98/70/ES, ktorá umožňuje členským štátom požiadať Európsku komisiu o výnimku zo štandardných požiadaviek na kvalitu palív uvedených v prílohe č. 2, pokiaľ sa preukáže, že dotknuté palivo spĺňa prísnejšie environmentálne kritériá, najmä z hľadiska znižovania emisií skleníkových plynov.

Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť pružnosť pri transpozícii európskej legislatívy a umožniť použitie alternatívnych palív s priaznivejším vplyvom na životné prostredie na vybraných územiach, kde je to opodstatnené z hľadiska dostupnosti infraštruktúry, klimatických podmienok alebo špecifických environmentálnych cieľov.

Navrhované doplnenie zároveň nezakladá automatickú výnimku, ale podmieňuje jej uplatnenie rozhodnutím Európskej komisie. Tým sa zabezpečuje súlad s primárnym cieľom smernice – ochrana kvality ovzdušia a zdravia obyvateľstva – pričom sa zároveň vytvára priestor pre efektívne znižovanie uhlíkovej stopy v doprave.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/148>